nimelt: Spaania maal, Mehhiko maal, Kuuba saare peal, Manillas, Ameerika kesk ja lõuna priiriikides j. n. e. — Sellest on näha, et Prantsuse keelt ½ nii palju räägitakse kui Inglis keelt ja ¾ nii palju kui Wene ja ⅝ nii palju, kui Saksa keelt. — Kaa aabitse suurus on igas keeles mõndasugune; nõnda on: Saksa ja Inglise keeles 26 tähta, Prantsuse keeles 25, Itaalia k. 20, Spaania k. 27, Slaavi k. 42, Wene k. 36, Ladina k. 22, Kreeka k. 24, Hebrea k. 22, Araabia k. 28, Persia k. 31, Türgi k. 28, Wana India k. (Sanskriit) 44 ja Hiina k. on 214 tähte.

Päewa ja kuu warjutamistest.

Kalendri esimese lehe teise külje peal seisab igal aastal: „Päewa ja kuu warjutamised.“ Noh, olgu peale, see peab nõnda olema. Et aga ehk mõni kalendri-lugeja mitte õiete ei tea, mis see tähendab ning kuidas seda mõista, siis tahan siin lühidelt selle üle rääkida ja seletust anda.

Wanal ajal, kui inimeste teadused weel nii ep olnud edenud, kui nüüd, paniwad päewa ja kuu warjutamised rahwast suure ehmatusesse ning täis hirmu, seepärast, et naad seda Jumala wiha märgiks nägiwad ja ööldi, naad olla köikisuguste õnnetuste eesjuhid. Nüüdsel ajal aga, kus warjutamise põhju tuntakse, nii et wõib hakkatust ning lõpetust aasta ehk kahte ette ütelda, on see äbausklik kartus ja hirm kaa kadunud. — Mil kombel aga sünniwad päike ja kuu warjutamised? — Naad sünniwad nii: kuu käib maakera ümber ja maakera ründab päikese ümber. Juhtuwad nüüd need kolm keha ühte joone, siis peab, et kuu ega maakera mitte läbiwaadetawad kehad ei ole, üks maailma keha oma taha pikka warju wiskama, kui päike tema peale paistab. Kui nüüd maakera kuu warju juhtub, siis saab seesama jagu maast, kuhu kuu-wari langeb, ärawarjutud ja kuu warjutab meil sel kombel üht suuremat ehk wäiksemat jagu päikesest ära; meil on siis: päewa warjutamine. Kui aga kuu maakera warju sisse juhtub, siis saab kuu

Eesti-ma rahwa Kalender 1881, lk. 29